

9. De vorige dag, vandaag en de volgende dag

Leeftijdsgroep	4-8 jaar
Kerdoel	Deze les levert een bijdrage aan kerndoel 3: de leerlingen leren omgaan met tijd in alledaagse situaties
Leerstofonderdeel	3.1_2, niveau 4 De begrippen vorige /volgende (dag) kennen
Doel van de les	De leerlingen leren dat er een tijdsordening is in de volgorde van gebeurtenissen
Benodigdheden	- 3 bladen karton op A2 formaat - Gum, punaise of ander materiaal om de bladen op een wand te bevestigen - Plaatjes/dagritmekaarten van activiteiten van de vorige dag, vandaag en de volgende dag. Belangrijk is dat er voor <i>die</i> dag speciale activiteiten zijn, bijvoorbeeld zwemmen, een muzikles of een verjaardag, iets dat in elk geval anders is dan een activiteit van een andere dag. De dagritmekaarten kunnen verkleind en gekopieerd zijn zodat ze uitgeknipt en opgeplakt kunnen worden (zie software)
Korte samenvatting	De leerlingen bespreken wat ze de vorige dag gedaan hebben op school en wat ze de volgende dag gaan doen.
Organisatie	Klassikaal, in een groepje of individueel.
Activiteiten	Introductie: Bespreek met de klas of ze weten welke dag het vandaag is en maak aan de hand van de dagritme kaarten het dagprogramma. Plak op een van de A2 bladen de plaatjes die bij vandaag horen, van boven naar beneden (tijdsvolgorde). Kern: Vraag aan de leerling of ze weten wat ze de vorige dag hebben gedaan. Verzamel eerst, aan de hand van wat de leerlingen vertellen, alle dagritmekaartjes die nodig zijn en orden ze daarna weer van boven naar beneden op een ander A2 blad. Vraag of ze weten wat ze de volgende dag gaan doen. <i>Dat is moeilijk. Help de leerlingen hier een beetje bij door dingen te noemen waardoor ze kunnen associëren en de juiste activiteiten noemen.</i> Maak hiermee een derde A2 blad. Vraag de leerlingen welke dag (blad) het eerst wordt opgehangen, welke daarna en welke het laatst? (van links naar rechts). Vraag om aan te wijzen welke dag het vandaag is en vraag welke dag het eerste blad en het laatste blad is, is dat de vorige of de volgende dag. Vergelijk de activiteiten. Zijn ze anders (verschillend). Of zijn er activiteiten die elke dag gebeuren?

Verwerking:

Vraag een paar leerlingen om bij het blad te gaan staan van 'vandaag' (het middelste blad) en laat ze daarna een activiteit van de vorige dag noemen en/of van de volgende dag.

Afsluiting:

Vraag een leerling om te vertellen wat ze nu gedaan hebben. Herhaal de begrippen nog eens. Maak met deze begrippen ook nog een transfer. Vertel bv. dat je de vorige dag met de fiets kwam en vandaag met de auto bent gekomen en de dag erna met de fiets.

Aandachtspunten

De begrippen zijn relatief en dat kan verwarrend zijn. Laat deze begrippen vooral veel gebruiken, vraag er regelmatig naar en gebruik ze in andere lessen, verhalen en liedjes.

De begrippen gisteren en morgen zullen zeker om de hoek komen kijken bij sommige leerlingen. Keur dat niet af en betrek die begrippen er bij. Ze kunnen ook later in aparte lessen behandeld worden (zie 3.3.4).

Differentiatie**Makkelijker:**

- Herkennen i.p.v. benoemen van de begrippen vorige, volgende dag
- Vraag een leerling bv. vandaag speel je met Roos, met wie heb je de vorige dag/gisteren gespeeld? Of andersom.

Moeilijker:

- Maak combinaties met weekend-dagen en week-dagen. Laat de leerlingen herinneringen ophalen aan de vorige dag en vertellen over vandaag en de volgende dag aan de hand van activiteiten die ze thuis ondernemen
- Verbind de begrippen aan gisteren en morgen (zie ook 3.3.4).
- Zeg een zin over vandaag en vraag een leerling een zin te bedenken over de vorige dag... of de volgende dag (zie werkblad 1)

Vervolgactiviteiten

- Laat dit soort lesactiviteiten aan het begin of juist aan het eind van de dag terugkomen, bijvoorbeeld als ze wachten op de taxi en vraag dan om te vertellen wat ze de volgende dag willen doen
- Vertel een verhaal dat zich over drie dagen spreidt en laat de begrippen vandaag en morgen steeds terugkomen of stel actieve vragen hierbij, bijvoorbeeld de vorige dag logeerde Kim bij oma en vandaag bij haar vriendinnetje. Morgen is ze weer thuis. Waar speelde ze de vorige dag?
- Verzin gekke zinnen met de leerlingen zoals bijvoorbeeld gisteren was ik een hondje, vandaag wil ik een aapje zijn en morgen een giraf
- Oefen aan de hand van de weerberichten en de weersverwachting de begrippen vorige dag/gisteren, vandaag en de volgende dag/morgen
- Oefen aan de hand van televisieprogramma's voor kinderen de begrippen vorige dag/gisteren, vandaag en de volgende dag/morgen
- Mits deze in de groep worden gebruikt, kunnen de

Software

begrippen ook worden geoefend met dagkleurenkaarten (zie afbeelding hiernaast)

- [Sclera picto's](#)
- Link voor dagritmekaarten: [Allerlei dagritmekaarten dagritmekaarten, dagindeling, nijntje, pooh, picto-agenda, pictogrammen, smurfen](#)